

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/13/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120442401
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6120442401.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s. so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408, právne zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava 1, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., právne zastúpený JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou, so sídlom Štefánikova 22, 066 03 Humenné, o zaplatenie 9.279,63 eura s príslušenstvom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11Csp/38/2021-232 zo dňa 11.12.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol následne:

„I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení v lehote 60 dní, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si dňa 08.08.2018 uplatnil voči žalovanému postih za vyplatené poistné plnenie v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení podľa ktorého má poisťovňa voči poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia, ktoré za neho vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ak v čase, keď nastala poistná udalosť bol v omeškaní splatením poistného. S poukazom na vyslovený právny názor odvolacieho súdu, ktorým je súd viazaný, vec opätovne prejednal, pričom sa zaoberal v zmysle pokynu odvolacieho súdu opätovne otázkou, či žalovaný bol v čase poistnej udalosti v omeškaní s platením poistného alebo nie a otázkou posúdenia vzťahu vyplývajúci z uzavretej poistnej zmluvy, teda či ide o spotrebiteľský charakter vzťahu.

Súd prvej inštancie zistil, že z poistnej zmluvy a ani zo všeobecných poistných podmienok nevyplýva, že by nezaplatením niektorej splátky poistného, sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením celého poistného. Poistným obdobím je rok. Poistné v sume 109,- eur je dohodnuté pre celý rok. Ďalej súd zistil, že žalovaný realizoval prvú platbu poistného dňa 25.04.2014, keďže poistná udalosť sa stala dňa

22.10.2014, v čase poistnej udalosti bola dohodnutá splatná splátka poistného uhradená, ďalšia splátka bola splatná až dňa 25.10.2014. V poistnej zmluve si zmluvné strany dohodli spôsob platenia: ročne so štvrtročnými splátkami, štvrtročnú splátku poistenia vo výške 27, 25 eura, výsledne ročné poistenie bolo vo výške 109 eur. Začiatok poistenia bol dohodnutý na deň 25.04.2014. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, no poistným obdobím bol rok. Z uvedeného pre súd prvej inštancie vyplynulo, že žalovaný nebol v čase poistnej udalosti v omeškaní s platením poistného, jeho časti. Z poistnej zmluvy nevyplýva, že by sa nezaplatením jednej splátky poistného dostal do omeškania s úhradou celého poistného. Uvedené nevyplýva ani zo zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení. Omeškanie s platením splátky poistného, neznamená omeškanie splatenia celého poistného. Súd prvej inštancie tak vyvodil záver, že nakoľko žalovaný nebol v čase, keď nastala poistná udalosť v omeškaní s platením poistného, nemohol vzniknúť žalobcovi, ako poisťovateľovi v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. nárok voči žalovanému na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

Pokiaľ ide o možné premlčanie žalovaného nároku súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade bolo plnenie vyplatené dňa 02.08.2018, žaloba bola podaná dňa 01.12.2020 na Okresnom súde Banská Bystrica, teda bola podaná v tejto trojročnej lehote.

Na záver súd prvej inštancie uviedol, že je možné považovať tento spor za spor spotrebiteľského charakteru, poistná zmluva je zmluvou, ktorá je svojím charakterom zmluvou spotrebiteľskou. Pokiaľ ide o posúdenie primeranosti regresného nároku, týmto sa súd prvej inštancie nezaoberal vzhľadom na to, že nárok žalobcu z vyššie uvedených dôvodov ako taký považoval za nedôvodný, pretože nebol naplnený zákonný predpoklad pre vznik regresného nároku žalobcu a to omeškanie s platením poistného v čase poistnej udalosti.

3. O trovách strán, súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Podľa odvolateľa je irelevantné, či má poisťník v poistnej zmluve dojednané splácanie poistného za poistné obdobie v splátkach alebo v celku, pretože rozhodujúce je, aby v čase poistnej udalosti bolo poistné poisťníkom uhradené a aby poisťovňa poskytovala poistné krytie za adekvátnu protihodnotu. Opačný výklad by v praxi znamenal, že poisťník môže počkať s úhradou všetkých splátok až do splatnosti poslednej splátky bez akejkoľvek hrozby sankcie, čím by však dojednanie platenia poistného v splátkach stratilo zmysel a znižovalo by platobnú disciplínu poisťníka. Platenie poistného bolo jasne a zrozumiteľne zmluvne dohodnuté vo forme štvrtročných splátok s dohodnutými termínmi splatnosti jednotlivých splátok. Plnenie dlhu v splátkach je v podstate plnením po častiach s tým rozdielom, že výška a splatnosť jednotlivých splátok je vopred určená. Pri plnení v splátkach ide vlastne o dvojitú dobu splatnosti. Jednak je stanovená doba plnenia jednotlivých splátok a zároveň doba splatnosti celej pohľadávky je určená poslednou splátkou. Záväzok potom zaniká postupne tak, ako sa splátky plnia a omeškanie dlžníka sa posudzuje pri každej splátke zvlášť. Ak poisťník nezaplatil splátky poistného v dohodnutých lehotách, dostal sa v zmysle ust. § 517 ods. 1 OZ do omeškania, a to s tou ktorou splatnou splátkou poistného. Tým, že poisťník porušil zmluvne dohodnuté podmienky platobnej disciplíny, poisťovňa poskytovala poistné krytie bez náležitej peňažnej protihodnoty z jeho strany. Poisťovňa má preto právo uplatniť si voči žalovanému nárok na náhradu vyplateného poistného plnenia v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP.

Žalobca podotkol, že ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP nepoužíva termín omeškanie so zaplatením poistného za celé poistné obdobie, ale výlučne termín omeškanie s platením poistného, čím sa myslí aj priebežné porušovanie dohodnutej platobnej (splátkovej) disciplíny. Zo znenia predmetného ustanovenia zákona nemožno nijako vyvodiť, že v prípade dohody o splátkach poistného sa poisťník dostane do omeškania až nezaplatením poslednej splátky (PETRULÁK, M. – ŠULÍKOVÁ, M. Poistné zmluvy. Praha, C.H. Beck, 2012, s. 341). Skutočnosť, že žalobca umožnil žalovanému splácať poistné v štvrtročných splátkach, nemôže byť dané na ťarchu žalobcu, ako poisťovateľa v tom zmysle, že by žalovaný ako poistený nemusel uhrádzať splátky poistného v dojednaných termínoch a v omeškaní by bol až v prípade, že by neuhradil poistné najneskôr do splatnosti poslednej ročnej splátky poistného.

Prvú splátku poistného uhradil žalovaný včas, avšak druhú splátku namiesto 25.07.2014 uhradil až 24.10.2014 (t. j. 2 dni po škodovej udalosti!), tretiu splátku namiesto 25.10.2014 uhradil až 18.05.2015, čo je skoro jeden celý mesiac po uplynutí poistného obdobia. V tomto smere je potrebné uplatniť ust.

§ 517 ods. 1 OZ. Žalovaný sa dostal do omeškania deň nasledujúci po splatnosti splátky poistného. Je tak zrejmé, že žalovaný nebol v omeškaní len so splátkou v období vzniku poistnej udalosti, ale bol v omeškaní aj s treťou a štvrtou splátkou poistného. Keďže pri štvrťročných splátkach nastáva splatnosť celého poistného v deň splatnosti poslednej splátky poistného, bol žalovaný preukázateľne v omeškaní. Súd prvej inštancie absolútne nezohľadnil skutočnosť, že žalovaný riadne a včas zaplatil iba prvú splátku poistného a s platením každej ďalšej sa omeškal o niekoľko mesiacov. Prvoinštančný súd zjavne opomenul, že medzi prvou splátkou dňa 25.04.2014 a splátkou dňa 25.10.2014, bola splatnosť splátky aj 25.07.2014 a práve s tou sa žalovaný omeškal a zaplatil ju až dva dni po škodovej udalosti. Tvrdenie súdu, že v čase dopravnej nehody bola prvá splátka uhradená včas a ďalšia bola splatná až po nehode je nepravdivé. Žalobca má voči žalovanému tak preukázateľný nárok na náhradu časti poistného v súlade s § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, keďže v nadväznosti na uvedené skutočnosti bol žalovaný v omeškaní s platením nielen časti poistného, ale aj jeho celku.

Prvoinštančný súd sa vo svojom odôvodnení absolútne nevysporiadal s vyjadreniami žalovaného prezentovanými v odvolaní a dôkaznými prostriedkami, ktoré preukazovali nielen omeškanie žalovaného s druhou splátkou poistného, ale aj treťou a štvrtou, čím bol v omeškaní s platením poistného ako celku, nielen jeho časti. Absencia riadneho a presvedčivého odôvodnenia napadnutého rozsudku v načrtnutých súvislostiach má za následok jeho nepreskúmateľnosť. Uvedené závery vyplývajú aj zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, publikovaného pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie nemohol žalobu voči žalovanému bez ďalšieho zamietnuť, a preto je napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu nezákonný a je potrebné ho zmeniť.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaný uviedol, že všetky žalobcom v odvolaní udávané skutočnosti boli ním prezentované už opakovane a už aj posudzované odvolacím súdom. Keďže žalobca nepreukázal rozhodujúcu zmenu skutkového stavu, oproti skutkovému stavu na základe ktorého odvolací súd vyslovil svoj právny názor, má žalovaný za to, že nie je namieste odvolací dôvod o nesprávnom právnom posúdení veci, ani nesprávne zistenie skutkového stavu, tak ako to uviedol žalobca. Súd prvej inštancie sa riadil právnym názorom súdu odvolacieho, ktorý mohol byť v konaní na súdu prvej inštancie po vrátení veci modifikovaný predložením listinných dôkazov zo strany žalobcu, ktoré by právne posúdenie veci v súlade s názorom žalobcu preukazovali. Nič také, čo by vyvrátilo resp. zmenilo názor prezentovaný v rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý sa riadil právnym posúdením veci odvolacím súdom, v konaní po zrušení prvého rozsudku odvolacím súdom, nebolo v konaní po vrátení veci na súd prvej inštancie, zo strany žalobcu preukázané. Z uvedeného dôvodu tak nie je namieste ani tretí odvolací dôvod, ktorý poukazoval na údajné arbitrálne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré nebolo vykonané v súlade s priebehom konania, prípadne nebolo dostatočne odôvodnené. Naopak, žalobcovi bolo dostatočne umožnené skutočnosti ním tvrdené preukázať, a keďže tak neučinil, postupoval súd prvej inštancie v zmysle a v intenciách právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktorým je viazaný. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

6. V odvolacej replike žalobca v celom rozsahu zotrval na svojej argumentácii, ktorú prezentoval v odvolaní.

7. V odvolacej duplike žalovaný dodal, že žalobca neustále opomína citovať úplné znenie zákonného ustanovenia - § 12 Nárok poisťovateľa na náhradu plnenia, ods. 1 písm. f) – podľa ktorého má poisťovateľ nárok na náhradu plnenia, ak bol poistený v čase keď nastala poistná udalosť, v omeškaní s platením poistného. Žalobca však v replike poukazuje na omeškania splátok poistného, splatnosť ktorých nastala po poistnej udalosti. Z daného nemožno vyvodit' aký to malo mať vplyv na právo poisťovateľa na náhradu plnenia. Naopak žalovaný poukazuje na merito sporu, a to, či kvôli omeškaniu so splátkou ročného poistného v čase keď nastala poistná udalosť, bol žalovaný v omeškaní s platením celého poistného, kde má za to, že žalobcovi sa dané nepodarilo v konaní preukázať. Poukaz na splácanie ďalších splátok, či už riadne, či v omeškaní, nemôže zmeniť nič na stave, ktorý bol v čase keď došlo k poistnej udalosti. Žalovaný má za to, že v čase poistnej udalosti nebol v omeškaní s platením poistného dohodnutého ako ročné.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu

predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Žalobca podala odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvavej činnosti odvolacieho súdu. V odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. Odvolací súd konštatuje, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvozený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam.

Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 185 až § 211 CSP.

12. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

13. Podľa ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2020 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak v čase, keď nastala poistná udalosť, bol v omeškani s platením poistného.

14. Podľa ust. § 8 ods. 2 zákona o PZP, poistným obdobím je spravidla jeden kalendárny rok, prípadne kratšie obdobie. Spôsob platenia poistného, dĺžka poistného obdobia a splatnosť poistného určujú všeobecné poistné podmienky.

15. V tomto spore už rozhodoval tunajší odvolací súd uznesením č.k. 18CoCsp/23/2022-186 zo dňa 27.06.2023, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 11Csp/38/2021-119 zo dňa 18.10.2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vyslovil právny názor, že pre posúdenie, či žalovaný bol alebo nebol v omeškaní s platením poistného je potrebné preskúmať, či neuhradenie niektorej zo splátok štvrtročného poistného má za následok omeškanie s platením poistného, a teda, či nárok žalobcu v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP je dôvodný. Za týmto účelom uložil súdu prvej inštancie, aby v tomto smere doplnil dokazovanie v súlade s ust. § 295 CSP, najmä pokiaľ ide o všeobecné obchodné podmienky k poistnej zmluve.

16. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom a doplnení dokazovania v tomto spore zamietol žalobu o zaplatenie sumy 9.279,63 eura s príslušenstvom uplatnenej titulom nároku na úhradu poistného plnenia voči žalovanému ako poistníkovi, keď nemal v konaní preukázané naplnenie zákonných podmienok podľa ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, a to že žalovaný bol v omeškaní s splatením poistného v čase, keď nastala poistná udalosť.

17. Z doposiaľ vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 25.04.2014 uzatvoril žalobca, ako poisťovateľ, so žalovaným, ako poistníkom, poistnú zmluvu č. XXX/XXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla značky C. D., EČV: E. XXXXX (ďalej len „poistná zmluva“). V zmluve je uvedený žalovaný ako držiteľ motorového vozidla. V poistnej zmluve si zmluvné strany dohodli spôsob platenia: ročne so štvrtročnými splátkami, štvrtročnú splátku poistenia vo výške 27,25 eura a výsledne ročné poistenie vo výške 109,- eur. Začiatok poistenia bol dohodnutý na deň 25.04.2014. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú.

18. Žalovaný bol v čase dopravnej nehody vlastníkom motorového vozidla značky C. D. , EČV: E. XXXXX a na uvedené motorové vozidlo bolo uzavreté predmetné povinné zmluvné poistenie u žalobcu č. XXX/XXXXXX-0 so začiatkom doby poistenia 25.04.2014. Bolo preukázané, že dňa 22.10.2014 došlo k nehode v F. na ulici G. v H. tohto motorového vozidla s vozidlom značky I. J., EČV: XXXXXXX, pričom na uvedenom vozidle vznikla škoda. Zavinenie nehody bolo pripísané vodičovi motorového vozidla, ktorého vlastníkom je žalovaný. Po skončení vyšetrovania dopravnej nehody žalobca dňa 02.08.2018 poukázal poistné plnenie v sume 15.245,12 eura v prospech poškodenej z dopravnej nehody. Následne si žalobca listom zo dňa 08.08.2018 uplatnil voči žalovanému postih za vyplatené poistné plnenie v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP vo výške 9.279,63 eura.

19. Ustanovenie § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP upravuje tzv. postihové právo poisťovateľa voči poistníkovi, teda upravuje jeho nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za poistníka zaplatil v dôsledku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak v čase poistnej udalosti bol v omeškaní s platením poistného. Predpokladom aplikácie uvedeného ustanovenia je teda kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to: (i) vyplatenie poistného plnenia poisťovateľom z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a (ii) poistník bol v čase poistnej udalosti v omeškaní s platením poistného. V predmetnom prípade je teda sporné, či z uvedených podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, bola naplnená (ii) podmienka.

20. Podľa článku 4 bod 1 Všeobecných poistných podmienok pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla 10/2013 (ďalej v texte ako VPP) poistenie sa dojednáva na dobu neurčitú s poistným obdobím jeden technický rok, pokiaľ nie je v poistnej zmluve uvedené inak. Začiatok poistenia je uvedený v poistnej zmluve.

21. Podľa článku 5, bod 1. až 6. VPP poistné pri poistení zodpovednosti sa stanovuje vo výške zabezpečujúcej splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovne vyplývajúcich z poistenia zodpovednosti vrátane tvorby rezervy podľa osobitného predpisu. Poistenie je stanovené pre ročné poistné obdobie. Poistník je povinný platiť poistné za dohodnuté poistné obdobia. Poistné je splatné v prvý deň poistného obdobia. Ak je v poistnej zmluve dohodnuté, že poistné bude platené vo forme štvrtročných splátok, prvá splátka poistného je splatná v deň začiatku poistenia. Každá ďalšia splátka poistného je splatná v deň, ktorý sa číslom zhoduje s dňom začiatku poistenia a to tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po splatnosti predchádzajúcej splátky poistného. Pokiaľ nebolo poistné zaplatené včas alebo v správnej výške, má poisťovňa právo na úroky z omeškania a na náhradu škody spôsobenú omeškaním poistníka, vrátane nákladov spojených s upomínaním a vymáhaním.

22. V prípade otázky poistného plnenia zákon o PZP v ust. § 8 ods. 2 ustanovuje, že poistným obdobím je spravidla jeden kalendárny rok, prípadne kratšie obdobie, avšak zároveň poukazuje na to, že dĺžku poistného obdobia určujú všeobecné poistné podmienky.

23. Z obsahu uzatvorenej poistnej zmluvy vyplýva, že strany sporu sa dohodli so spôsobom platenia ročne so štvrťročnými splátkami, so začiatkom poistenia 25.04.2014, tzn. že žalovaný mal zaplatiť ročné poistné vo výške 109,- eur v štyroch ročných splátkach v dátumoch 25.04.2014, 25.07.2014, 25.10.2014 a 25.01.2015 (každá vo výške 27,25 eura).

24. Po doplnení dokazovania súdom prvej inštancie je zrejmé, že v zmysle VPP je poistným obdobím jeden technický rok (25.04.2014 - 25.05.2015) Poistník je povinný platiť poistné za dohodnuté poistné obdobia. Poistné je splatné v prvý deň poistného obdobia. Ak je v poistnej zmluve dohodnuté, že poistné bude platené vo forme štvrťročných splátok, prvá splátka poistného je splatná v deň začiatku poistenia.

25. V zmysle znenia § 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nebolo dohodnuté inak, je bežné poistné splatné prvého dňa poistného obdobia a jednorazové poistné dňom začiatku poistenia. Poistným obdobím je časový úsek poistnej doby dohodnutý v poistnej zmluve vymedzujúci obdobie, na ktoré je povinný poistník platiť poistné. V prípade pokiaľ poisťovatelia umožňujú poisteným platiť poistné v pravidelných splátkach, súdna prax aj právna teória (komentár k ust. § 801 Občianskeho zákonníka - Občiansky zákonník Komentár a súvisiace predpisy 5. vydanie JUDr. P. Q. a kolektív), zastáva názor že rozložením poistného na splátky nedochádza k zmene poistného obdobia, ktorým naďalej zostáva ročné obdobie.

26. „Úprava splatnosti bežného i jednorazového pojištění obsažená v citovaném ustanovení § 796 ods. 2 OZ má dispozitívni charakter. Proto i když zákon stanoví, že jednorázové pojistné se platí najednou za celou dobu, na kterou je sjednáno, neznamená to, že se pojistitel a pojistník nemohou dohodnout na úhradě tohoto pojistného ve splátkách, které pak nelze zaměňovat s běžným pojistným. Podstatné je, že částka takto dojednaného (jednorázového) pojistného byla vypočtena na celou dobu pojištění“ (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 30Cdo/391/2006).

27. Zákon o PZP neustanovuje, že nezaplatenie splátky poistného má za následok omeškanie s platením poistného, ani Všeobecné poistné podmienky poistenia nestanovujú, takýto právny následok spojený s omeškaním uhradenia splátky štvrťročného poistného a následok takéhoto omeškania. Z uvedeného teda možno konštatovať, že zo žiadnych ustanovení nevyplýva, že by nezaplatenie čo i len jednej zo štyroch splátok ročného poistného malo za následok omeškanie dohodnutého ročného poistného obdobia.

28. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že za moment splatnosti ročného poistného obdobia plneného v splátkach, je potrebné považovať až dátum poslednej splátky ročného poistného obdobia, a nie len jednotlivé štvrťročnej splátky. V predmetnom prípade sa strany poistnej zmluvy dohodli, že poistné bude zaplatené formou štvrťročných splátok, teda aj podľa názoru odvolacieho súdu by sa žalovaný dostal do omeškania s platením poistného v čase dopravnej udalosti v prípade včasného neuhradenia poslednej splátky poistného.

29. Odvolací súd konštatuje, že v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP je jednou z kumulatívnych podmienok omeškanie poistníka s platením poistného, pričom z poistnej zmluvy vyplýva, že poistné bolo dojednané na dobu jedného roka, kde však spôsob splatenia tohto poistného nebol splatením uvedenej sumy jednorazovo, ale v štyroch ročných splátkach, tzn. že aj podľa názoru odvolacieho súdu by omeškanie s platením poistného bolo možné považovať až vtedy, ak by žalovaný nezaplatil včas poslednú zo štyroch splátok ročného poistného, t.j. 25.01.2015. Vzhľadom na uvedené preto možno konštatovať, v čase, keď nastala poistná udalosť (22.10.2014), nebola splnená zákonná podmienka, že žalovaný bol v omeškaní s splatením poistného podľa § 12 ods. písm. f) zákona o PZP, teda žalobca sa zaplattenia požadovanej sumy domáhal nedôvodne.

30. Odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že súd prvej inštancie uviedol nesprávne, že v čase dopravnej nehody žalovaný nebol v omeškaní ani s úhradou splátky poistného, nič nemení na vecnej správnosti prijatého záveru, že v čase dopravnej nehody nebol v omeškaní s platením dohodnutého ročného poistného.

31. Na záver odvolací súd považoval za potrebné vyjadriť sa k odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa nepreskúmateľnosti napadaného rozsudku súdu prvej inštancie. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balanic./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

32. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.²⁰

33. V danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol v dostatočnom rozsahu rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, výsledky doplneného dokazovania podľa pokynu odvolacieho súdu v súvislosti s preloženými VPP žalobcu, vysvetlil, čoho sa žalobca domáhal, čo uvádzal žalovaný na svoju obranu, čím strany sporu argumentovali po vrátení veci odvolacím súdom v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd v odôvodnení svojho rozsudku citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil, keď zamietol žalobu z dôvodu, že nebolo preukázané, že by žalovaný bol v omeškaní s platením poisťného podľa § 12 ods. písm. f) zákona o PZP. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

34. Preto nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP.

35. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalovanému bol voči neúspešnému žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).